

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a ..... jogtanácsos által képviselt ..... felperesnek, az Orosz Ügyvédi Iroda ..... által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete** (1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) alperes ellen piacfelügyeleti eljárás ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi április hó 4. napján kelt 2.K.31.856/2009/66. számú ítélete ellen a felperes által 68., az alperes által 69. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2011. évi június hó 22. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes körűen elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40 000 (azaz negyvenezer) forint együttes elsőfokú és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 36 000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. őszétől értékesítette a belga anyavállaltól megvásárolt, a ..... cégcsoport egyéb társaságai által kibocsátott ..... termékeket. A ..... csoport egyéb tagjai 2007. áprilisáig bocsátottak ki Magyarországon is értékesített .....

kötvényeket. Ezt követően a felperes saját maga is bocsátott ki olyan kötvényeket, amelyeknek referenciakötvényei a cégcsoport korábbi kibocsátású ..... kötvényei voltak. A kötvények számára a másodlagos piacot az írországi tőzsdei bevezetés, valamint annál jelentősebb mértékben a ..... cégcsoport megfelelő tagvállalata által folyamatosan jegyzett árfolyam mellett, az anyavállalat által felkínált likvid másodpiac biztosítási garancia jelentette. Az egyes kötvénysorozatok, és azok kötvényosztályai portfólióinak pontos összetételét a ..... csoport nem hozta nyilvánosságra, azt a befektetők sem ismerték részletesen. Mindegyik kötvényhez készült egy-egy kb. 180 oldalas angol nyelvű kibocsátási tájékoztató, amely a ..... hivatalos honlapján, valamint a felperes honlapján is megtekinthető volt. A felperesi honlap az összegzésnek 3 oldalas, magyar nyelvű fordítását is tartalmazta. A kötvények értékesítése során a felperes egy 4-5 oldal terjedelmű (kibocsátott kötvénysorozatonként újszerkesztett, de alapvetően hasonló tartalmú) magyar nyelvű „Tájékoztató leírás”-t adott át ügyfelei részére, amelynek végén utalás történt az anyavállalat és a felperes honlapjára. A vásárlásokat követően a felperes üzletkötői személyesen találkoztak az ügyfelekkel, és átadták részükre, CD-re kiírva, az angol nyelvű teljes kibocsátási tájékoztató anyagot.

A privátbanki tanácsadók és a befektetők között a konkrét termékkel kapcsolatban lezajló telefonbeszélgetések nem kerültek rögzítésre. A befektetők a tényleges futamidőtől, 35 évtől eltérően, 10 éves lejáratról kaptak tájékoztatást.

2008. március 27-én a ..... leminősítési figyelendő listára (RWN) helyezte a ..... csoport által kibocsátott egyes ..... kötvényeket, ami még ezen a napon megjelent a ..... hírügynökség portálján. A felperes erről hivatalos tájékoztatást nem adott, majd csak a 2008. június 3-i és június 26-i leminősítések tényét közölte.

A ..... kötvények vásárlásában a felperes 299 ügyfele volt érintett, összes kötvényállományuk az aktuális devizaárfolyamon 2009. februárjában 30-35 milliárd forintot tett ki. (A/9.)

Időközben a Gazdasági Versenyhivatal is eljárást indított, mivel a hozzá érkezett bejelentés szerint a felperes nem az ügyfél rendelkezésére bocsátott tájékoztató szerinti terméket értékesítette.

Az alperes hivatalból indított eljárásban, a 2009. április 1-jén kelt III/PJ-B-27/2009. számú határozat rendelkező részének 1. pontjában azonnali hatállyal felszólította a felperest, és egyidejűleg figyelmeztette, hogy a jövőben maradéktalanul tartsa be a vonatkozó jogszabályokat, különös tekintettel az ügyfél tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések előírásaira, továbbá a 2. pontban a vonatkozó jogszabályok megsértése miatt 10.000.000 forint felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

Az alperesi határozat indokolásában először általánosságban bemutatta a felperes által adott tájékoztatást, majd 1. pontban kifejezetten az ügyleti kockázatokra vonatkozó előzetes tájékoztatást kifogásolta. A 2. pontban az alperes ismertette a likvid másodpiac garantálására vonatkozó tájékoztatás felperesi gyakorlatát, és rögzítette, hogy a likviditási garancia megváltozása a hivatalos tájékoztatás jelentős módosítását jelenti, és mint ilyen felveti a felperes és az anyavállalat felelősségét. A 3. pontban az alperes azt fejtette ki, hogy a magyar államkötvényekkel azonos kockázatot felvállalva jelentősen magasabb kamat érhető el, és a magyar

államkötvénynél biztonságosabb befektetésre vonatkozó tájékoztatás. A magyar állami kockázattal való azonosság (vagy annál jobbként beállítás) feltüntetése félrevezető volt, hiszen a szuverén kockázat azonos kockázati kategóriába sorolás esetében sem azonos a kereskedelmi kibocsátó kockázatával. A két csoportot a minősítő intézetek maguk által meghatározott, de egymástól eltérő módszertan alapján értékelik, majd sorolják be ugyanolyan elnevezésű kategóriákba. A felperes által adott tájékoztatás félrevezető volt, mivel nem tartalmazta, hogy amit azonos kockázati, illetve biztonsági szintnek neveznek, az egy vagy több független hitelminősítő szervezet, jelzésében megegyező kockázati besorolását jelenti. A 4. pontban a befektetés lejártára vonatkozó téves tájékoztatást kifogásolta az alperes: mivel több befektető csak a szerződésen látta a 35 éves futamidőt. Az 5. pontban az alperes azt kifogásolta, hogy a felperes a saját kibocsátású kötvények esetében az RWN listára helyezésre vonatkozó hír közzétételének elmulasztásával nem tett eleget a Tpt. 54.§ (1) bekezdésében foglalt rendkívüli tájékoztatási kötelezettségének, figyelemmel a Tpt. 6. számú melléklet 24. és 31. pontjaira, holott a hír jelentős, a kötvények árfolyamára is kiható információnak minősül. Az alperes súlyosbító körülményként vette figyelembe, hogy - bár a Tpt. 54. §-ának (1) bekezdése a kötelezettséget kifejezetten a kibocsátóra nézve állapítja meg - az RWN listára helyezésről szóló tájékoztatás közzététele az elvárható szakmai gondosság mellett a kibocsátó cégcsoport egyetemleges felelőssége, így az a felperes kötelezettsége lett volna a cégcsoportjába tartozó egyéb társaságok által kibocsátott ..... kötvények tekintetében is.

Az alperesi határozat összegző értékelése szerint azzal, hogy az ügyfelek számára a megbízás adások időpontjában bizonyítottan rendelkezésre álló írásos dokumentáció mennyiségében és minőségében korlátozott volt, nem teljesültek a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. tv. (a továbbiakban: Tpt.) 115.§ (1) és (9) bekezdésében leírt követelmények. Az RWN figyelő listához kapcsolódó, utólagos tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt az alperes a Tpt. 54.§ (1) bekezdésének sérelmét állapította meg. A feltárt jogszabálysértések miatt a Tpt. 400.§ (1) bekezdésének a/ és m/ pontjában foglalt rendelkezéseket alkalmazta. Tekintettel volt arra, hogy a felperesnél több, egymással összefüggő, illetve kölcsönhatásban lévő hiányosságot tárt fel, melyek nagyszámú befektető részére téves következtetések levonására adtak lehetőséget. A felperes súlyos mulasztása nem egyszeri magatartásként, hanem hosszabb időszak során folyamatosan realizálódott. Súlyosbító körülményként értékelte, hogy a felperes a Tpt. ide vágó szabályainak a formai teljesítését tartotta szem előtt, figyelmen kívül hagyta a szabályokat, a védeni rendelt jogviszonyok valós tartalmát. A bírságot a Tpt. 406.§ (2) bekezdés c/ pontja szerinti összeghatár felső értékében állapította meg.

A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak eltúlzott voltára figyelemmel a bírság megváltoztatását kérte.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatának 2. pontját megváltoztatta, a felügyeleti bírságot 5.000.000 forintra mérsékelte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Elsődlegesen rögzítette, hogy mivel a per tárgya a közigazgatási határozat, a felek perbeli nyilatkozatait is ebben a körben vizsgálta. A határozatban nem hivatkozott alperes által megjelölt jogszabályokat csak korlátozottan vette figyelembe, mert a közigazgatási pernek nem rendeltetése az, hogy a bíróság a döntést az alperes nyilatkozataira tekintettel, más jogalapon is elbírálja.

Indokolásában értékelte a felperesnek az alperesi hatáskörre vonatkozó előadásait. Megállapította, hogy jelentősége kizárólag annak volt, hogy az alperes hivatalból célellenőrzést folytathatott a Tpt. 115.§ rendelkezéseinek felperes általi megtartása tekintetében. Az, hogy az alperes eljárását több befektetői panasz előzte meg, a hatásköri normák megtartása tekintetében közömbös, úgyszintén a felperes által hivatkozott újságcikkek és a miniszteri indokolás is. Az alperes a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. tv. (a továbbiakban: Fttv.) hatálybalépése előtt, illetve a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. tv. (a továbbiakban: Psztv.) 26/A-26/C.§-ának hatályba lépésétől függetlenül is folytathatott olyan célellenőrzést, amely fogyasztóvédelmi szempontból is fontos jogszabályhely megtartására irányult. Az elsőfokú bíróság azt is rögzítette, hogy az alperesnek volt hatásköre a jogértelmezésre: a jogalkalmazó, amennyiben jogosult valamely anyagi jogi norma ellenőrzésére, jogosult egyúttal a norma értelmezésére is a jogdogmatikában elismert valamennyi dimenzióban.

Az egyes jogsértéseket vizsgálva az elsőfokú bíróság, kitérve arra is, miszerint a felperes észrevételei sem a közigazgatási-, sem a peres eljárásban nem módosították érdemben a tényeket, megállapította, hogy a ..... kötvények vonatkozásában csak a Tájékoztató leírások álltak rendelkezésére a befektetőknek, a szóbeli tájékoztatások felperes által hivatkozott tartalma, hangfelvétel hiányában, nem releváns bizonyíték, a kibocsátási tájékoztatók, összefoglalók egyes esetekben csak a kötvényvásárlások után lettek közzétéve a honlapon. A felperes tanúbizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság mellőzte: az alperes ugyanis nem egyedi jogvitát bírált el, hanem a felperes gyakorlatát értékelte, az pedig megállapítható, hogy voltak olyan ügyfelek, akik nem ismerhették meg a pitch book-ot (50 oldalas magyar nyelvű tájékoztató).

Az angol nyelvű kibocsátási tájékoztatókra nézve az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az azokat tartalmazó CD-ket csak az ügyletkötés után kaphatták meg az érdeklődők. A jogügylet megkötése után, a befektető jelzésére átadott CD, a kibocsátó honlapjára való utalás - különös tekintettel arra, hogy 180-200 oldalas angol nyelvű tájékoztatókról volt szó, a nem a felperes által kibocsátott ..... kötvények esetében - nem felel meg a Tpt. 115.§ (9) bekezdés követelményeinek. Az adathordozók átadására csak a vásárlást követően került sor, holott a Tpt. 151.§ (1) bekezdés alapján a tájékoztatásnak a szerződéskötés előtt kell teljesülnie.

Az alperesi határozat indokolásának 3. pontjához kapcsolódóan az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a szuverén és a vállalati kockázat összehasonlítása akkor lett volna teljes, ha a felperes kitért volna a minősítési rend különbségeire is. A felperes a definíció szerűen vállalati kötvények kockázatát az államkötvényekkel,

ezzel pedig az államkötvények kockázatával hasonlította össze, így azt emelte ki, hogy a befektető az állampírokénál magasabb hozam reményében kisebb kockázatot vállal. Nem szakkérdés annak megítélése, hogy egy ilyen jellegű összehasonlítás megalapozottságához nem elégséges a különböző hitelminősítők által alkalmazott jelölések egybevetése. A mikro- és makroökonómiai kölcsönhatások nem vitathatók, azonban a piacok állami és vállalati szereplőinek mozgástere, forrásszerzési lehetőségei, az ehhez rendelkezésre álló eszközrendszerek nem azonosak, a két szektor kockázata is ennek megfelelően eltérő megközelítésben vizsgálható. A felperesnek a szuverén és vállalati kockázat különbsége okán ismertetni kellett volna a különböző hitelminősítők által a két szférára alkalmazott azonos jelölés háttérét (jelölés azonosságának magyarázatát) azon kérdés pontos megválaszolása érdekében, hogy az adott vállalati kötvény a magyar államkötvényhez képest miért minősül biztonságosabbnak.

Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperesi határozat a befektetés lejártára vonatkozó megállapítások tekintetében is jogszerű volt.

Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát, mivel releváns szakkérdés nem merült fel.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság a 2008. március 27-ei a RWN listára helyezéshez kapcsolódó alperesi megállapítás jogszerűségét vizsgálta. A felperes saját kibocsátású kötvényeinek tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes helytállóan értékelte a Tpt. 54.§ (1) bekezdésébe ütközőnek a közzététel elmulasztását; az elsőfokú bíróság ebben a körben az alperesi határozat jogszerűségét is megállapította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint azonban az alperes a felperesnek a Tpt. 54.§ (1) bekezdése szerinti felelősségét kiterjesztette a felperes által értékesített, de nem általa kibocsátott ..... kötvényekre is. Az alperesi határozat indokolása ebben a körben hiányos. A Tpt. 54.§ (1) bekezdése csak a kötvények de iure kibocsátóival (Tpt. 5.§-a (1) bekezdésének 61. pontja) szemben alkalmazható, kizárólag őket kötelezi a rendkívüli tájékoztatásra. Az alperesnek a peres eljárás során előadott Tpt. 5.§ (1) bekezdés 50. pontjára, a 20.§ (5) bekezdésére és a 38.§ (4) bekezdésére való hivatkozása irreleváns, mivel azok egyike alapján sem tekinthető a felperes a Tpt. 5.§ (1) bekezdés szerinti kibocsátónak.

A szankció tekintetében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy sérült a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 339/B.§-a, amikor az alperes a Tpt. 115.§-ára alapított minden egyes megállapítást, indokolás nélkül, súlyos jogsértésnek minősített, mérlegelése hiányos volt. Ugyanakkor az alperes által figyelembe vett mérlegelési szempontokat - a Tpt. 54.§ (1) bekezdésének nem a felperes által kibocsátott kötvényekre vonatkozóan figyelembe vett súlyos körülmény és az "5. tömbbekezdés" (alperesi határozat 8. oldal 6. bekezdése) szerinti "súlyos mulasztás" fordulata kivételével - a feltárt tényekkel adekvátnak és okszerűnek értékelte. Ennek alapján az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az alperes mérlegelése részben, indokolás elmulasztása miatt, illetve kis részben jogsértés hiányában volt jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság ezt úgy orvosolta, hogy a Tpt. 115.§-ával összefüggésben bemutatott szempontok alapján egyetlen jogsértést állapított meg, mely hosszabb időszak során állt fenn, és folyamatos volt. A Tpt. 54.§ (1) bekezdésére vonatkozó

jogsértés azon kötvények esetében, melyeket nem a felperes bocsátott ki, nem állt fenn, és az alperes nem indokolta, hogy a jogsértések milyen okból tekintendők külön-külön is súlyosnak. Ezen körülmények folytán a törvényi maximummal azonos bírság nem volt okszerű, ezért azt az elsőfokú bíróság annak felére mérsékelte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind felperes, mind alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti kérelem szerint megváltoztatását kérte. Előadta, hogy fenntartja minden, az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát.

Továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy az alperesnek nem volt hatásköre a Psztv. 4.§ h/ és 7.§ b/ pontjaira hivatkozással indított eljárásban, fogyasztóvédelmi szempontú megállapításokat tartalmazó határozat meghozatalára. Az elsőfokú ítélet indokolásának 8. oldalán szereplő azon megállapítás, mely szerint „jelentősége kizárólag annak volt, hogy az alperes hivatalból céllenőrzést folytathatott a Tpt. 115.§ rendelkezéseinek felperes általi megtartása tekintetében”, összemosza az alperesre, mint (piac) felügyeleti hatóságra, és az alperesre, mint esetleges fogyasztóvédelmi hatóságra vonatkozó szabályokat. Álláspontja szerint az alperesnek arra volt hatásköre, hogy a tájékoztatás megtörténtét vizsgálja, arra azonban nem, hogy a tájékoztatás minőségére tegyen megállapítást, mert azt fogyasztóvédelmi hatáskörben lehetne elemezni. E tekintetben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.628/2010/5. számú ítéletére, és az ahhoz kapcsolódó közigazgatási határozatra, valamint a Gazdasági Versenyhivatal VJ/58-28/2009. számú határozatára, amely megállapította, hogy a felperes 2005. októbere és 2007. májusa között a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított az általa értékesített ..... kötvények un. Tájékoztató leírásainak alkalmazásával. Még a hatáskör kérdéséhez kapcsolódóan, az elsőfokú ítélet 8. oldalának a norma értelmezésre vonatkozó megállapításával összefüggésben, előadta, hogy a jogalkalmazó szervek jogértelmező tevékenysége nem tartozik ebbe a körbe. A jogalkalmazói jogértelmezés megjelenhet általános jellegű határozatokban, illetőleg eseti (kauzális) döntésekben, azonban az alperesi határozatból nem derül ki, hogy „mi a törvény szelleme”, illetve az alperes mit ért ezen, és ehhez képest nem volt jogosult azt vizsgálni, hogy a felperesi magatartás ennek megfelelt-e.

További álláspontja szerint az angol nyelvű tájékoztatás kérdésében (elsőfokú ítélet 11. oldal utolsó bekezdése - 12. oldal közepe) nem volt helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint nem volt olyan releváns körülmény, amelyből azt lehetett volna megállapítani, hogy a felperes általánosan és kifejezetten megállapodott volna a befektetőkkel arról, hogy a tájékoztatást akár részben is, nem magyar nyelven adja meg. A lemezek átvételekor az ügyfelek nyilatkozatot is aláírtak, amely tartalmazta azt is, hogy a bizonyos dokumentumok a CD-n angol nyelven találhatóak meg. Ezzel elfogadták azt, hogy angol nyelvű tájékoztatást is kapnak, azaz az angol nyelvű tájékoztatásban a felperes megállapodott ügyfeleivel. Az ügyfelek megtehették volna, hogy a CD-t nem veszik át és az átvételi nyilatkozatot nem írják alá.

Továbbra is fenntartotta a felperes a szuverén és az állami kockázatok összehasonlítását érintő azon álláspontját, hogy megalapozott volt a ..... kötvények minősítését az állampapírok minősítéséhez hasonlítani. A kérdés azonban abszolút szakkérdés, az azonos kockázati besorolás az eltérő metodológia ellenére is minden esetben azonos csődkockázatot jelent, amely miatt az összehasonlítás megalapozott és jogos volt. A bankok saját befektetéseinek/hiteleinek fedezetéül szolgáló tőkekövetelmény meghatározásához alkalmazott Basel II. Új Tőkeegyezmény sem tesz különbséget egy vállalati és egy államkötvény között, egyedül az értékpapír minősítése szerint. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az európai unió szabályozási irányelv sem tesz különbséget egy azonos besorolású kötvény között annak függvényében, hogy vállalat vagy állam-e a kibocsátó.

Az alperesi fellebbezésre vonatkozó ellenkérelmében az alperes által támadott körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybehagyását kérte. Kiemelte, hogy téves volt az alperesi álláspont a Tpt. 54.§-ának kiterjesztő értelmezése során. Egyébként az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a felperes még de facto sem volt kibocsátó. Ebben a körben az elsőfokú bíróság indokolásának megváltoztatását kérte.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes körű elutasítását indítványozta.

Kérte, hogy a fellebbezés részeként az elsőfokú bíróság előtt tett nyilatkozatai is legyenek figyelembe véve.

Álláspontja szerint az alperesi határozat a Tpt. 115.§-ának megsértése miatt alkalmazott bírság szankciót a felperessel szemben, a Tpt. 54.§-ában meghatározott jogsértést a bírság szankció mértéke körében vette figyelembe. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az alperes érdemben helyesen döntött arról, hogy a felperes eljárása a Tpt. 115.§-át sértő, jogellenes volt, és az sem vitatott, hogy sem a felperes, sem a vállalatcsoport más tagja nem adott a perbeli kötvények leminősítéséről a befektetőknek törvényes tájékoztatást. Az elsőfokú bíróság annak semmiféle indokát nem adta, hogy ezt súlyosító körülményként miért nem értékelhette volna „okszerűen” az alperes: elemi információs kötelezettség elmulasztásáról van szó, amely körülmény végső soron független attól is, hogy ki minősül de iure vagy de facto kibocsátónak. Az okszerűségnek egyébként a mérlegelés és nem a jogkövetkezmény mértéke vonatkozásában kell fennállni, ezért az elsőfokú bíróságnak nem volt eljárásjogi lehetősége a felülmérlegelésére. Egyebekben az alperesi határozat 8. oldalán részletesen szerepel, hogy milyen körülmények, milyen súllyal lettek értékelve.

A továbbiakban előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete több okból is jogellenes:

- a bíróság indokolási kötelezettségének teljes körűen nem tett eleget (Pp. 221.§);
- hatáskörét megsértve járt el, mert nem jogellenes határozatot változtatott meg (Pp.339.§ (1) és (2) bekezdése) és ezzel elvonta a közigazgatási szerv hatáskörét;
- tévesen értelmezte a Tpt. 115.§-át, amely számos értelemszerűen minden pontjában megsérthető követelményt támaszt a befektetési szolgáltató

ügyfelek felé fennálló tájékoztatási kötelezettség tekintetében, vagyis többszörösen is megsérthető, melyeket nem lehet egyetlen kisebb súlyú jogsértésként értékelni;

- tévesen nem valós tartalma szerint értelmezte a Tpt. 54.§ (1) bekezdését, a kibocsátói felelősség alanyai köre, illetve annak perbeli jelentősége vonatkozásában;
- az előzőekre tekintettel az ítélet logikájában is hibás.

A bíróság tekintetében hangsúlyozta, hogy az alperes határozata megfelelt a Pp. 339/B.§-ában foglaltaknak, és az elsőfokú bíróságnak ennek folytán nem volt lehetősége annak felülmérlegelésére: hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság EBH 2004. évi 1181. számú jogesetére. Álláspontja szerint logikájában téves az a bírói álláspont, hogy az általa is megállapított jogsértések egyenként és összességükben sem értékelhetők súlyosnak, noha fundamentális garanciális szabályok sérelméről és a befektetők legalább is potenciális tömeges megkárosításáról, egyszersmind a piac átláthatóságának zavarásáról van szó. Hangsúlyozta, hogy a felperesi jogellenesség nem egyetlen ügylet vagy tranzakció jellemzője, hanem több éven át, nagyszámú befektető rovására folytatott kereskedelmi gyakorlat volt. Kiemelte még, hogy a Tpt. 34.§ és 54. §-ainak rendelkezései a Tpt. 115.§-ával is az egyéb rendelkezésekkel összhangban értelmezendők, és a szabályozás központjában nem vitathatóan a befektetők információs jogai állnak: így nem a felperes kibocsátói minőségéről, hanem arról volt szó, hogy sérültek a befektetők Tpt. 54.§ (1) bekezdésében meghatározott információs jogai.

Az alperes a felperesi fellebbezésre vonatkozó ellenkérelmet is előterjesztett, amennyiben a felperesi fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozva.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felperes és az alperes fellebbezését érdemben bírálta el, a Pp. 247.§-a (2) bekezdésére figyelemmel a fellebbezésekben és ellenkérelemben előadott indokok keretei között.

Mind a felperes, mind az alperes előadta fellebbezésében, hogy fenntart minden, az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatot, de részletes indokát nem adták annak, hogy a tételeken megjelöltek túl miért lenne megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítélete. Ezért ezen körben a Fővárosi Ítéltábla csak azt állapíthatta meg, hogy a felek fellebbezésükben nem hivatkoztak olyan tényre, bizonyítékra, amely a fellebbezés kedvező elbírálását, az elsőfokú ítélet megváltoztatását eredményezte volna. Így ebben a körben az elsőfokú bíróság helytállóan határozott, ítélete megalapozott.

Az alperesi fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság előjáróban megállapította, hogy a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során a bíróság az alperesi nyilatkozatokat értékelésekor nem csak a kereseti kérelemhez-, hanem az alperesi határozathoz fűződő okszerű kapcsolatot is vizsgálja. A Pp. XX. fejezetének hatálya alá tartozó perekben nem jelenti az indokolási kötelezettségre vonatkozó Pp. 221.§-ának sérelmét, ha a bíróság az alperesi nyilatkozatokat "nem bírálja" el: a bíróság nem az alperes perbeli nyilatkozatainak, hanem a közigazgatási határozatnak a jogszerűségéről dönt. Olyan konkrét perbeli előadásra pedig, amely az alperesi határozat jogszerűségét támasztotta volna alá, és az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vette volna figyelembe, az alperes nem hivatkozott.

Az alperesi hatáskör kérdésében tett felperesi fellebbezési előadás kapcsán a Fővárosi Ítéltábla a következőket rögzíti.

A felperesi fellebbezésben hivatkozott VJ/58-28/2009. számú, versenyügyben hozott határozat megállapította, hogy a felperes 2005. októbere és 2007. májusa között a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított az általa értékesített ..... kötvények un. Tájékoztató leírásainak alkalmazásával. A Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.27.628/2010/5. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság 11.K.30.245/2010/10. számú, a felperesnek a versenyügyben hozott határozatot támadó keresetét elutasító ítéletét. A másodfokú ítélet 8. oldalán kifejtésre került, hogy szó sincs arról, miszerint a PSZÁF az alperes (Gazdasági Versenyhivatal) hatáskörében járt volna el, figyelemmel az Alkotmánybíróság 353/B/2007.AB határozatára. Az Alkotmánybíróság ezen határozatában megjegyezte, az, hogy egy üggyel kapcsolatban, annak többféle aspektusára figyelemmel, többféle fórum előtt indul eljárás, nem példanélküli. Jelen esetben tehát a PSZÁF eljárása, illetve határozata nem lehet korlátja az alperes (Gazdasági Versenyhivatal) versenyfelügyeleti jogköre gyakorlásának.

A Fővárosi Ítéltábla olvasatában a felperes által hivatkozott bírósági ítéletek éppen azt támasztják alá, hogy az alperesnek volt hatásköre arra, hogy más jellegű közigazgatási eljárásban, más közigazgatási szabályok hatálya alá is tartozó magatartást a Tpt. 115.§ alapján értékeljen. Azt fellebbezésében a felperes sem vitatta, hogy a tájékoztatás megtörténtét vizsgálhatta az alperes, amit vitatott az az, hogy a tájékoztatás minőségét nem vonhatta volna ellenőrzés alá. A másodfokú bíróság értékelése szerint a felperes által hivatkozott elkülönítés nem valósítható meg: a tájékoztatás minősége, adott esetben hiányossága szoros összefüggésben áll azzal, hogy egyáltalán megtörténtnek tekinthető-e a tájékoztatás. Ugyanazon tényállásnak más-más jogszabályok alapján való értékelhetősége kapcsán a Fővárosi Ítéltábla ismételten utal az Alkotmánybíróság 353/B/2007.AB határozatára.

A jogértelmezés körében a Fővárosi Ítéltábla egyetért a felperessel annyiban, hogy a jogalkalmazói jogértelmezés megjelenhet mind általános jellegű határozatokban, mind eseti döntésekben. Az alperesi határozatból azonban nem kellett kitűnnie a „törvény szellemé”-nek, mivel az alperes nem alapelvi rendelkezésekre, hanem konkrét jogszabályi helyek konkrét sérelmére alapította határozatát: az alperesi jogértelmezés okán sem valósult meg a hatásköri szabály megsértése. Kiemeli a

másodfokú bíróság, hogy az alperesi határozat a "védeni rendelt jogviszonyok valós tartalmára" nem az egyes konkrét jogsértések kapcsán, hanem a bíróság kiszabása során, a súlyosbító körülmények között utalt.

A Tpt. 2007. november 30-ig hatályos 115.§-ának (1) bekezdése szerint a befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató a tevékenységéhez kapcsolódó szerződés megkötését megelőzően köteles tájékoztatni az ügyfelet a befektetési eszköz, illetőleg a tőzsdei termék árfolyamáról, az ügyletkötést megelőző időszak árfolyam alakulásáról, piaci helyzetéről, az ügyletet érintő lényeges nyilvános információkról, az ügylet kockázatáról, az ügyfél rendelkezésére álló esetleges befektető védelmi rendszerről és minden olyan egyéb információról, amely a szerződés megkötése és teljesítése esetén lényeges lehet. A befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató a tájékoztatás megtörténtét köteles belefoglalni a szerződésbe. A 115.§ (9) bekezdése értelmében a befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató az (1) és (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatást, valamint a (4) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatot - a felek eltérő megállapodása hiányában - magyar nyelven köteles megadni, illetve megtenni.

A Fővárosi Ítéltábla itt rögzíti, hogy a közigazgatási iratanyagban nem volt fellelhető olyan szerződés, melyet 2007. november 30-át követően kötöttek volna. Ezért nem volt akadálya annak, hogy valamennyi ügyletre nézve a Tpt. ezen rendelkezése kerüljön alkalmazásra.

Az angol nyelvű tájékoztató tekintetében az elsőfokú bíróság helytálló megállapítást tett. A tájékoztatást a szerződés megkötését megelőzően kellett megadni, és ha nem magyar nyelven, az csak megállapodás alapján történhetett. A Fővárosi Ítéltábla értékelése szerint az idegen-nyelvűségben ráutaló magatartással - az angol nyelvű tájékoztatót tartalmazó CD átvételének aláírásával - nem lehet megállapodni, továbbá a szabályszerű megállapodásnak is a szerződés megkötését megelőzően kell megtörténni. A kettős feltétel hiánya már a felperesnek a közigazgatási eljárásban 2009. január 27-én tett nyilatkozata alapján megállapítható volt, az alperes által kifogásolt jogsértés bekövetkezett.

A ..... kötvények kockázati jellemzőinek közlése kapcsán is osztja a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság megállapítását. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes ebben az esetben is az ügyfelek részére adott tájékoztatás hiányosságát, elmaradását róta a felperes terhére. A befektetők nem rendelkeznek a pénzügyi intézményektől elvárható ismeretanyaggal, így a Basel II. minősítési rendszerének ismeretét tőlük nem lehet elvárni. Velük szemben lényeges eleme a tájékoztatásnak, az amit az alperesi határozat is megfogalmazott: az információ arról, hogy amit azonos kockázati, illetve biztonsági szintnek neveznek, az egy vagy több független hitelminősítő szervezet, jelzésében megegyező kockázati besorolását jelenti.

A Tpt. alperes által felhívott 54.§-ának (1) bekezdése szerint a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír kibocsátója - az állampapír kivételével - köteles haladéktalanul, de legkésőbb egy munkanapon belül a Felügyeletnek megküldeni, és legalább a 34. § (4) bekezdésében meghatározott helyen közzétenni a 6. számú mellékletben megjelölt és minden egyéb, az értékpapír értékét vagy hozamát közvetve vagy közvetlenül érintő információt.

A Tpt.-nek a 2008. március 27-én hatályos, a pénzügyi szolgáltatásokat érintő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2007. évi CXXXVII. tv. 10.§-ával beiktatott 55.§-a (1) bekezdése szerint a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír kibocsátója rendkívüli tájékoztatás keretében haladéktalanul, de legkésőbb egy munkanapon belül tájékoztatja a nyilvánosságot minden, az értékpapír értékét vagy hozamát, illetve a kibocsátó megítélését közvetlenül vagy közvetve érintő információról. A kibocsátó a közzététellel egyidejűleg köteles a Felügyeletet tájékoztatni.

Tekintettel arra, hogy a szabályozás a perbeli kötvények tekintetében változatlan maradt, a Fővárosi Ítéltábla nem értékelte hatályon kívül helyezési oknak, hogy az alperes a 2008. márciusi esemény kapcsán nem a Tpt. 55.§ (1) bekezdését jelölte meg. A továbbiakban a Fővárosi Ítéltábla - a fentiek szerinti tartalommal - a Tpt. 54.§ (1) bekezdés szerinti jelölést alkalmazta.

Az alperesi fellebbezésnek a Tpt. 54.§ (1) bekezdés alkalmazandósága kapcsán kifejtett indokaira nézve a Fővárosi Ítéltábla először is azt állapította meg, hogy az alperesi határozattal szankcionált felperesi magatartás alperesi határozat 8. oldal 3. bekezdéséből megállapíthatóan nem csak a Tpt. 115.§-ának (1) és (9) bekezdéséhez, hanem a Tpt. 54.§-a (1) bekezdéséhez is kapcsolódott. Megalapozatlanul hivatkozott tehát az alperes fellebbezésében arra, hogy a Tpt. 54.§ (1) bekezdését kizárólag a szankció mértéke körében értékelte volna.

Ugyancsak az alperesi határozatból (7. oldal 4. bekezdés) állapítható meg az is, hogy az alperes kizárólag a felperes saját kibocsátású kötvényeinek tekintetében értékelte a Tpt. 54.§ (1) bekezdésébe ütközőnek a figyelő listára helyezés közzétételének elmulasztását; az elsőfokú bíróság ebben a körben meg is állapította az alperesi határozat jogszerűségét. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor azt rögzítette, hogy az alperes a felperesnek a Tpt. 54.§ (1) bekezdése szerinti felelősségét kiterjesztette a felperes által értékesített, de nem általa kibocsátott ..... kötvényekre is: tévedése azonban az alábbiak szerint korrigálható volt.

A Fővárosi Ítéltábla itt rögzíti, hogy mivel a Tpt. 2008. március 27-én hatályos 5. §-ának (1) bekezdés 67. (korábban: 61.) pontja egyértelműen meghatározta, hogy e törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában ki tekinthető kibocsátónak - az a jogi személy, illetőleg jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely az értékpapírban megtestesített kötelezettség teljesítését a maga nevében vállalja - további értelmezésnek, definiálásnak nincs helye. Szemben a felperes fellebbezési ellenkérelmével maga az alperesi határozat sem tekintette a kibocsátónak a felperest a cégcsoportba tartozó egyéb társaságok által kibocsátott ..... kötvények tekintetében (8. oldal 1. bekezdés), így alaptalan az az alperesi fellebbezési hivatkozás, amely a kibocsátást

kategorizálni kívánja ("a kibocsátás tartalmi és nem formai kategória"). A Tpt. 5.§ (1) bekezdés 67. (korábban: 61.) pontjából következően tehát az elsőfokú bíróságnak nem kellett megbontania de iure és de facto körre a kibocsátót: ezért a Fővárosi Ítéltábla, figyelemmel a felperesi ellenkérelem kapcsolódó előadására is, mellőzte az elsőfokú ítélet 17. oldal 3. bekezdésének első, "A bíróság egyetértett az alperessel abban, ..." kezdetű mondatát. Az elsőfokú ítéletnek a mellőzött megbontást eredményező, az alperesi határozatban is nevesített gondolatmenetével azonban egyetért a Fővárosi Ítéltábla: a felperes befektetőinek szemszögéből az RWN listára helyezés az értékpapír értékét közvetve érintő információ, megosztása az ügyfelekkel (tájékoztatás), az elvárható szakmai gondosság körébe tartozik akkor is, ha a pénzügyi intézmény nem minősül kibocsátónak, csupán forgalmazója (Tpt. 5.§ (1) bekezdés 51., korábban: 44. pont) annak. Ez a körülmény azonban a Tpt. 54.§ (1) bekezdésre alapított jogsértés körében nem értékelhető, és az alperes nem is vonta be ebbe a körbe, arról pedig, hogy a szankció kiszabása során figyelembe vehető-e, a későbbiekben, a bíróság kapcsán foglalt állást a Fővárosi Ítéltábla.

A bíróságra vonatkozó kereseti kérelem elbírálása során az elsőfokú bíróság a Pp. 339/B.§-a szerint járt el, melynek értelmében a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

A bíróság tevékenysége nem felülmérlegelés, hanem az alperesi mérlegelés jogszerűségének vizsgálata. Az elsőfokú bíróság azonban az alperes által figyelembe vett tényállás körében változást (egy esetben a jogsértés hiányának megállapítása, másik részben a jogsértés súlyozásának megváltoztatása) rögzített, és ennek következtében már nem tekinthette jogszerűnek az alperesi határozatot. Mivel a megváltoztatásra a Psztv. 34.§-a (1) bekezdésének alapján lehetősége volt, az elsőfokú bíróság nem sértett eljárásjogi szabályt, az alperesi fellebbezés ezen előadása megalapozatlan.

Azon fellebbezési hivatkozás vizsgálata során, miszerint az alperes eleget tett a mérlegelésre vonatkozó kötelezettségének, a másodfokú bíróság a következőket állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla először is megállapította, hogy az alperesi határozat jól elkülöníthetően tagozódik a jogsértések megállapítására és az intézkedésre vonatkozó indokokra. Ez utóbbiakat az alperesi határozat 8. oldal 4-8. bekezdése és 9. oldala tartalmazza. Az alperesi határozat szerkesztési módszeréből is következően az intézkedés során követett szempontokat az alperes egyetlen helyen, és nem a jogsértésekhez kapcsolódóan egyenként értékelte. Ennek következtében - még ha téves logika mentés is - helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor egyesítve vizsgálta a bíróság kiszabás jogszerűségét, és ehhez, figyelemmel az alperesi határozat tartalmára, szemben az alperesi fellebbezésben foglaltakkal, nem is kellett külön jogszabályi helyet megjelölnie.

Az intézkedésre vonatkozó határozati részben az alperes a felperesi tevékenységben egymásra épülő hiányosságokat egységként értékelte, és ezen egységre nézve állapította meg a mulasztás súlyosságát, kiemelve, hogy a mulasztás hosszabb időszak során realizálódott. Az alperesi határozatnak ezen megfogalmazása azzal a következménnyel is jár, hogy a Tpt. 54.§ (1) bekezdéséhez kapcsolódóan tett azon megállapítások, melyek a felperes, mint forgalmazó tevékenységére vonatkoznak, és amelyeket az alperes a határozata 8. oldal első bekezdésében "súlyosbító körülményként vett figyelembe", magának a bíróság kiszabásának a szempontjai között nem jelentek meg; sem erről, sem az alperesi határozat tényállásában más pontokon szereplő "súlyos" jelzőkről nem állapítható meg, hogy azok a bíróság kiszabásával kapcsolatban állnának.

A Fővárosi Ítéltábla itt visszautal a Tpt. 54.§ (1) bekezdése kapcsán a fentiekben már leírtakra: a felperes, mint forgalmazó eljárása nem szankcionált és ezen jogszabályi hely alapján nem is szankcionálható, a cégcsoport tagjai által kibocsátott kötvényekhez kapcsolódó magatartás pedig nincs nevesítve a bíróság kiszabás szempontjai között. Ennek folytán az alperesi határozat kapcsolódó indokolása, bár jelentős súlyú kérdést taglal, sem a tényálláshoz, sem a jogkövetkezményhez nem kapcsolódik, az alperesi határozat jogszerűsége szempontjából gyökértelen.

Fentiekre tekintettel a bíróság körében az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a mérlegelésre vonatkozó kötelezettségének eleget tett. Nincs olyan jogsértés, amit tévesen szankcionált volna. A felperes tevékenységét folyamatában, egységként értékelte, okszerűen állapította meg, hogy a hosszabb időszak során realizálódó mulasztás, amely nagy számú befektető részére téves következtetések levonására adhatott lehetőséget, súlyosnak tekinthető. Ennek alapján helytálló volt a Tpt. 406.§ (2) bekezdés c/ pontja szerinti - a bíróság összege a tevékenységi és működési szabályok, valamint a 222. § megsértése esetén 200 000-10 000 000 forint - maximum alkalmazása.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, az alkalmazandó jogszabályok pontosításával, az indokolás részbeni mellőzésével, a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes körűen elutasította.

Az alperest megillető elsőfokú és másodfokú perköltségről a Pp.78.§-ának (1) és (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a sikertelenül fellebbező felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére. Az őt terhelő kereseti illetéket illetékbélyeg formájában már lerótta, így arról külön rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2011. évi június hó 22. napján

dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,

dr. RácZ Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelél: